

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **R.P.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu 13 listopada 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od rozpoznania ponownego

wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K.,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego S.S. od rozpoznania
ponownego wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego
P.K. od udziału w sprawie o sygn. akt IV KO 130/24.**

UZASADNIENIE

W dniu 4 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego R.P. sygnalizujące potrzebę wznowienia postępowania z urzędu w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa 231/20, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 2 grudnia 2019 r., sygn. akt XVI K 31/16. Sprawę tę zarejestrowano pod sygnaturą IV KO 130/24.

Do składu mającego rozpoznać tę sprawę, został wyznaczony P.K., w charakterze sędziego sprawozdawcy (k. 9).

Pismem z 23 grudnia 2024 r. obrońca R.P. wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K. od rozpoznania sprawy o sygn. akt IV KO 130/24 (k. 14 – 15). Wniosek ten zarejestrowany w KRI 739 został przydzielony sędziemu Sądu Najwyższego R.W. – jako sprawozdawcy (k. 17).

Po pozostawieniu tego wniosku, jak również kolejnego o wyłączenie sędziów wyznaczonych do ich rozpoznania – bez rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lutego 2025 r. i 27 marca 2025 r.), pismem z 14 kwietnia 2025 r. obrońca R.P. ponownie wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K. (k. 38 – 39).

Do składu mającego rozpoznać ten ponowiony wniosek, w charakterze sędziego sprawozdawcy, została wyznaczona A.D. (k. 41).

Pismem z 24 kwietnia 2025 r. obrońca R.P. wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.D. od rozpoznania ponownego wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K. od rozpoznania sprawy o sygn. akt IV KO 130/24 (k. 48 – 49).

Do składu rozpoznającego ten wniosek, w charakterze sędziego sprawozdawcy, został wyznaczony K.K. (k. 51).

Postanowieniem z 25 czerwca 2025 r. Sąd Najwyższy wyłączył sędzię Sądu Najwyższego A.D. od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K. od udziału w sprawie o sygn. IV KO 130/24 (k. 56 – 58).

Jako kolejny do składu mającego rozpoznać ponowiony wniosek, w charakterze sędziego sprawozdawcy, został wyznaczony S.S. (k. 61).

Pismem z 11 lipca 2025 r. obrońca R.P. złożył wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. w trybie art. 41 § 1 k.p.k. od udziału w tej sprawie, wskazując na brak spełniania przez niego wymogów bezstronności i niezawisłości wynikający z faktu powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie

przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), (k. 65 – 66).

Postanowieniami Sądu Najwyższego z 8 sierpnia i 24 września 2025 r. wyłączani byli kolejni sędziowie Sądu Najwyższego wyznaczeni do rozpoznania tego wniosku, w wyniku czego aktualnie przed Sądem Najwyższym zawisła sprawa z wniosku obrońcy skazanego R.P. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od rozpoznania ponownego wniosku tego obrońcy o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K. od udziału w sprawie o sygn. IV KO 130/24, zarejestrowana w KRI (Kontrolce Rozstrzygnięć Incydentalnych) 1150.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W myśl art. 41 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt II KO 30/21 podniósł, że wyłączenie sędziego zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. powinno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że skład orzekający z udziałem sędziego nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie.

Niewątpliwie bowiem okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez S.S., w następstwie brania udziału w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), w konsekwencji do uznania, że sąd z jego udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stanowisko to wynika z analizy dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. orzeczenia ETPC w sprawach:

Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska - Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20) i Sądu Najwyższego (por. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 września 2021 r., I KZ 29/21; 13 października 2021 r., II KO 30/21; 28 września 2022 r., IV KK 333/22; 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Z uwagi na to, że szerokie uzasadnienie w tym przedmiocie zawarto w pisemnych motywach przywołanych orzeczeń, ponowne przytaczanie tej argumentacji nie jest konieczne w sytuacji, w której Sąd Najwyższy rozpoznający wniosek w całości argumenty te aprobuje.

W zaistniałej sytuacji konieczne było wyłączenie sędziego SN S.S. od rozpoznania sprawy IV KO 130/24, bowiem nie ulega wątpliwości, że niezależnie od subiektywnego nastawienia sędziego, zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż w odbiorze zewnętrznym będzie on uznany za sędziego niedającego gwarancji bezstronnego rozpoznania wniosku.

Jednocześnie należy zasignalizować, że do tego wniosku nie może mieć zastosowania uchwała Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r. - zasada prawna, III CZP 44/23, z której wynika, iż żądanie sędziego lub wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparte wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego nie wywołuje skutków prawnych. Została ona bowiem wydana przez sędziów powołanych w tej samej wadliwej procedurze i jest odpowiedzią na pytanie prawne składu sędziów także powołanych w wadliwej procedurze.

Ponadto, trzeba zaznaczyć, że uchwała ta nie może przełamać zasady dotyczącej skutków orzekania przez sędziów SN powołanych przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), wyrażonej w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r.

[WB]

[a.f.]